

Udskrift af Arbejdsrettens dom af 16. september 2024

I Sag nr.: 2023-2

Fagbevægelsens Hovedorganisation
for
3F Industrigruppen
(advokat Mina Bernadini)

mod

Dansk Arbejdsgiverforening
for
DI
for
SAS Ground Handling Denmark A/S
(advokat Jeanette Justesen)

Dommere: Anne Trolle, Christian Alsøe, Dorthe Boe Danbjørg, Hanne Schmidt (næstformand og retsformand), Linda Nordstrøm Nissen, Mads Bendix Skelbæk-Knudsen og Mona Striib.

Indledning

Sagen angår anvendelse af en CDT-test over for personer der søger ansættelse i SAS Ground Handling Denmark A/S, herunder om CDT-testen er præcis og valid.

Parternes påstande

Klager, Fagbevægelsens Hovedorganisation for 3F Industrigruppen, har nedlagt påstand om, at SAS Ground Handling Denmark A/S tilpligtes at betale en af Arbejdsretten fastsat bod til 3F Industrigruppen.

Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for DI for SAS Ground Handling Denmark A/S, har påstået frifindelse.

Sagsfremstilling

I dom af 3. oktober 2022 i sag 2022-2 fandt Arbejdsretten bl.a., at det ikke var i strid med ledelsesretten, at SAS Ground Handling Denmark A/S anmodede ansøgere til stillinger som Cargo-ekspeditionsmedarbejdere i Københavns Lufthavn om at medvirke til en CDT-test. Af dommen fremgår bl.a.:

”CDT-testen og dens anvendelse

Parterne er ikke enige om CDT-testens præcision og validitet, men har udskudt spørgsmålet herom til senere behandling, såfremt det er relevant efter denne dom. CDT-testen foretages på grundlag af en blodprøve udtaget af en læge. Formålet med testen er at vise en persons alkoholforbrug gennem en forudgående periode. En positiv CDT-test

i forhold til den grænse, der er fastsat af SAS, forudsætter efter det oplyste, at en testperson på daglig basis i de seneste 1 til 4 uger forud for blodprøvetagningen har indtaget alkohol svarende til minimum en flaske vin eller 12 cl. stærk spiritus.

Testen foretages som led i rekrutteringen af nye medarbejdere og forud for SAS' afgørelse om ansættelse af en ansøger. Oplysning om, at ansøgere til en stilling i SAS skal testes for alkoholforbrug, fremgår af opslag vedrørende stillinger i virksomheden. Deltagelse i testen forudsætter skriftligt samtykke fra ansøgeren, og dette samtykke kan tilbagekaldes.

Er CDT-testen positiv, udelukkes ansøgeren fra den videre ansættelsesproces, medmindre der foreligger helt særlige forhold, der kan begrunde, at ansøgeren får lov at gennemføre en ny test. En ansøger, der ikke ansættes på grund af et positivt testresultat, kan dog på ny søge en stilling i SAS, idet SAS destruerer materiale vedrørende tidligere ansøgere og ikke registrerer navne på personer med en positiv test. I givet fald skal den pågældende som en forudsætning for ansættelse på ny deltage i en CDT-test.

...

Ledelsesretten

Ledelsesretten omfatter en række beføjelser for arbejdsgiveren, herunder bl.a. retten til at antage og afskedige medarbejdere og til at fastsætte ordensregler og kontrolforanstaltninger. Det antages i arbejdsretlig praksis, at ledelsens dispositioner skal have et nødvendigt driftsmæssigt grundlag (saglighed) og ikke må gå længere end det, der er nødvendigt (proportionalitet), ligesom ledelsesretten skal udøves på en måde, der er respektfuld over for en medarbejder, og som i rimelig grad tilgodeser medarbejderens forhold.

Ledelsesretten må endvidere antages at indebære, at en privat arbejdsgiver ved beslutningen om at ansætte nye medarbejdere har et frit skøn med hensyn til at vælge den rette person blandt flere ansøgere, når der ikke herved sker en udvælgelse efter ansøgerens fagforeningsforhold eller en udvælgelse i strid med lovgivning mod diskrimination. Det må herefter som udgangspunkt anses for berettiget, at en arbejdsgiver foretrækker at ansætte personer, der må antages ikke at have et højt alkoholforbrug, selv om forbruget foregår i fritiden, og der ikke konkret er grundlag for at antage, at det vil have indflydelse på den pågældendes udførelse af arbejdet.

Det må også som udgangspunkt anses for berettiget, at en arbejdsgiver med en ansøgers samtykke kan indhente oplysninger, der kan belyse den enkelte ansøgers forbrug af alkohol, hvis dette må anses for sagligt og proportionalt og ikke indebærer en krænkelse af den pågældende medarbejder.

SAS' krav om, at en ansøger for at komme i betragtning til en stilling i SAS Ground Handling skal deltage i en CDT-test, og at testen ikke må være positiv, er indført med henvisning til, at SAS-koncernen i virksomhedens alkohol- og rusmiddelpolitik har fastsat, at SAS skal være en alkohol- og rusmiddelfri arbejdsplads med nultolerance, og at sikkerhed har højeste prioritet i SAS. Det fremgår endvidere af denne politik, at alkohol- og rusmiddelmisbrug skaber store problemer for berørte medarbejdere og påvirker den enkeltes helbred, ligesom misbrug påvirker sikkerhed, kvalitet, fravær og arbejdsmiljø samt SAS' renommé.

Arbejdsretten finder, at det på denne baggrund og under hensyn til de krav om sikkerhed, der gælder for ansatte i SAS Ground Handling under deres udførelse af arbejdet i lufthavnen, må anses for at være sagligt og proportionalt, at SAS anmoder ansøgere om at deltage i en CDT-test, der kan belyse deres alkoholforbrug over en periode. Dette gælder, selv om testen kun giver et øjebliksbillede af alkoholforbruget, og selv om en positiv test som udgangspunkt medfører, at den pågældende ikke kan ansættes. Det bemærkes herved, at en positiv test forudsætter et betydeligt alkoholforbrug svarende til, at der på daglig basis i de seneste 1 til 4 uger forud for blodprøvetagningen er indtaget alkohol svarende til minimum en flaske vin eller 12 cl. stærk spiritus. Endvidere hindrer en positiv test ikke, at den pågældende senere kan ansøge om en stilling i SAS og opnå ansættelse, hvis en ny CDT-test ikke er positiv, idet SAS destruerer materiale vedrørende ansøgere, der ikke bliver ansat.

At ansøgere til en stilling som Cargo-ekspeditionsmedarbejdere i SAS Ground Handling forudsættes at deltage i en test vedrørende deres alkoholforbrug oplyses allerede i opslaget af ledige stillinger, og deltagelse i testen ved afgivelse af en blodprøve sker efter, at den pågældende ansøger har meddelt et skriftligt samtykke, der kan tilbagekaldes. Ansøgerne deltager således frivilligt i testen. Arbejdsretten finder på denne baggrund, at testkravet ikke kan anses for en krænkelse af ansøgeren eller for at være en ikke-respektfuld behandling af denne, selv om der ved testen kan komme oplysninger frem om, at den pågældende gennem en periode har haft et højt alkoholforbrug.

Arbejdsretten finder herefter, at SAS ved kravet om, at ansøgere til stillinger som Cargo ekspeditionsmedarbejdere i Københavns Lufthavn skal medvirke til en CDT-test, ikke kan anses for at have misbrugt sin ledelsesret.”

Professor, dr. med., Ulrik Becker har efter anmodning fra Fagbevægelsens Hovedorganisation udarbejdet en redegørelse af 13. april 2023 om CDT-testen. Af redegørelsen fremgår bl.a.:

”Hvad er det man ønsker at måle?

...

Hvis man vil screene for et forbrug der er på en flaske vin – svarende til mindst 6 genstande – eller mere om dagen er man langt over et niveau der påvirker arbejdsevnen. Man må derfor nøje overveje hvad det er man screener for at finde. Hvis den test man anvender først slår ud ved et meget højt alkoholforbrug skal man måske overveje at finde en anden test der kan detektere et lavere alkoholforbrug. Hvis man derimod er interesseret i at finde mennesker med et alkoholproblem med henblik på at sætte disse i behandling skal man anvende en test der slår ud ved et langvarigt stort alkoholforbrug.

CDT-testen måler i en vis udstrækning (se nedenfor) et langvarigt (1-4 uger) alkoholforbrug af en størrelsesorden på 50-80 gram alkohol dagligt svarende til 4-6 genstande dagligt som igen svarer til 28-42 genstande per uge.

...

Kan testen yde det man forventer?

Der kan være en række problemer man er nødt til at forholde sig til med screeningstests for så vidt angår træfsikkerheden. Det kan være svært at fortolke resultaterne. Resultatet af test kan have en række udfald. Testen kan være.

- Sandt positiv = positiv CDT siger at der er et stort alkoholforbrug og dette er sandt

- Falsk positiv = positiv CDT siger at der er et stort alkoholforbrug, men dette er ikke korrekt
- Sandt negativ = negativ CDT siger at der ikke er et alkoholforbrug og dette er korrekt
- Falsk negativ = negativ CDT siger at der ikke er et stort alkoholforbrug, men dette er ikke korrekt

For at finde ud af hvor god en test er anvender man en række mål for træfsikkerheden – sensitivitet, specificitet, prædiktiv positiv værdi og prædiktiv negativ værdi.

- Sensitiviteten = andelen af personer med et stort alkoholforbrug der har en positiv CDT
- Specificitet = andelen af personer uden et stort alkoholforbrug som har en negativ CDT

Sensitivitet og specificitet kan bruges, når man ved, hvor mange der har et stort alkoholforbrug, men det ved man jo netop ikke i ansættelsesøjemed. I den situation er disse mål ikke så relevant. Her vil man i stedet kende prædiktiv positiv værdi og prædiktiv negativ værdi, som siger noget om sandsynligheden for, at der er et stort alkoholforbrug, når resultatet af CDT er kendt.

- Prædiktiv positiv værdi = andelen der har et stort alkoholforbrug blandt alle med en positiv CDT
- Prædiktiv negativ værdi = andelen af dem der ikke har et stort alkoholproblem blandt alle med en negativ CDT

De prædiktive værdier er afhængige af andelen, der har et stort alkoholproblem i den gruppe personer man undersøger. Hvis man kender CDT-testens sensitivitet og specificitet og forekomsten af stort alkoholforbrug i den gruppe man undersøger, kan man beregne de prædiktive værdier.

Screening tests kan være problematiske, hvis den tilstand man screener for, er en sjældent forekommende tilstand i den gruppe man undersøger, og især hvis resultatet har store konsekvenser for de involverede for eksempel omfattende undersøgelsesprogram ved sygdomme eller afslag på ansættelse. I den situation ses ofte mange falsk positive resultater. Hvis der er mange falsk negative tests, er det et problem, hvis man screener en gruppe for at undgå sikkerhedsmæssige problemer.

...

Hvor stort alkoholforbrug skal der til før man tester positiv

...

CDT er bedre til at opfange alkoholforbrug på mere end 80 gram/dag hos mænd og mere end 40 gram alkohol/dag hos kvinder end 40-80 gram/dag hos mænd og 20-40 gram/dag for kvinder. CDT er dårligere til at opfange episodisk drikkemønster, hvor man kun indtager alkohol for eksempel 1-2 dage om ugen, og CDT er ikke god til at opfange kortvarigt stort alkoholforbrug.

Når man holder op med at drikke, bliver CDT normal efter 3-4 uger.

CDT-niveauet kan ikke sige noget om den pågældende har skadeligt eller afhængighed af alkohol i klinisk forstand – det kræver et diagnostisk interview. Testen kan heller ikke sige noget om man er i risiko for en gang at blive afhængig af alkohol.

Der er en række fejlkilder, der kan give forkerte resultater.

- Kvinder bliver positive ved lavere alkoholforbrug end mænd.
- Validiteten af analyseresultatet lavere hos kvinder (lav sensitivitet).
- Body Mass index betyder noget. Jo mere man vejer, jo højere BMI jo lavere CDT.
- Alder. Jo ældre – jo højere CDT.
- Graviditet får CDT til at stige og kan i slutningen af graviditeten ligge tæt på grænsen for en positiv test.
- Genetiske abnormiteter af transferrin findes i sjældne tilfælde.
- Type 2 sukkersyge kan give forhøjede værdier af CDT.
- Sjældne stofskiftesygdomme – CDG-syndrom – kan give meget høje værdier.
- Leversygdom påvirker normalt ikke CDT analysen som sådan undtagen enkelte svære kolestatisk leversygdomme som kan give falsk høje værdier – for eksempel Gilbert syndrom som er en relativ hyppig arvelig tilstand i leveren.
- Nyresygdomme og sygdomme i bugspytkirtlen kan påvirke resultaterne.

CDT testens specificitet og sensitivitet

...

I de efterfølgende regneeksempler har jeg anvendt en sensitivitet på 0,60 og en specificitet på 0,92 fra WHO-undersøgelsen for mænd. Alene på grund af den betydelige kønsforskel er det et konservativt bud på realistiske værdier. Hvis man anvendte lavere sensitivitet og samme specificitet (som for mænd) ville performance i regneeksemplerne blive betydeligt dårligere.

...

Hvor stor er prævalensen i den gruppe man undersøger

En meget afgørende faktor for vurdering af de resultater man opnår ved screeningsredskaber, er forekomsten af stort alkoholforbrug i den undersøgte befolkningsgruppe. Fra den Danske Sundhedsprofil-undersøgelse 2021 ved vi at 4% af mænd og 0,8% af kvinder drak 30 genstande om ugen eller mere. Desuden ved vi at 15,7% af de adspurgte drak >10 genstande per uge, som er den nye genstandsgrænse og 13,4 % havde et problematisk alkoholforbrug vurderet ved et spørgeskema (CAGE-C).

De prædikative værdier af analyseresultaterne varierer med forekomsten af alkoholforbrug i befolkningen, der undersøges, så den prædiktive positive værdi falder med faldende forekomst og omvendt. Som illustration er der i regneeksemplerne anført en forekomst af alkoholforbrug på 30 genstande per uge på 4%.

I dommen fra Arbejdsretten af 3. oktober 2022 er det anført, at 2½ - 3% af 490 personer testede positivt. Det er udtryk for enten en meget lav forekomst eller en meget stor andel af falsk negative testresultater – det kan vi ikke vide. Det mest rimelige vil være at tage udgangspunkt i en forekomst blandt de undersøgte på 4%.

Regneeksempler

Forudsætninger:

100 personer testes

Sensitivitet 0,60

Specificitet 0,92

...

Eksempel 2.

Forekomst i den undersøgte befolkning af stort alkoholforbrug: 2½ %

Tal i tabellen er antal personer per 100 undersøgte.

	Plus stort alkoholforbrug	Minus stort alkoholforbrug	total
CDT positiv	2	8	10
CDT negativ	0	90	90
Total	2	98	100

Fortolkning:

Af 100 undersøgte tester 10 CDT-positive. Heraf har to (20%) reelt stort alkoholforbrug mens otte (80%) er falsk positive. Alle der er testet negative havde heller ikke stort alkoholforbrug. Den positive prædikative værdi er 20% og den negative prædikative værdi er 100%.

...

Eksempel 4.

	Plus stort alkoholforbrug	Minus stort alkoholforbrug	total
CDT positiv	2	8	10
CDT negativ	2	88	90
Total	4	96	100

Fortolkning:

Af 100 undersøgte tester 10 CDT-positive. Heraf har to (20%) reelt stort alkoholforbrug mens otte (80%) er falsk positive. To af dem der tester negativ (2%) havde et stort alkoholforbrug. Den positive prædikative værdi er 20% og den negative prædikative værdi er 98%. Sagt på en anden måde er det som at slå plat og krone om testen bliver positiv eller negativ blandt dem der har et alkoholproblem, mens 8 af 10 der bliver testet positive rent faktisk ikke har et alkoholproblem.

Eksempel 5.

Forekomst i den undersøgte befolkning af stort alkoholforbrug: 13,4%.

Tal i tabellen er antal personer per 100 undersøgte.

	Plus stort alkoholforbrug	Minus stort alkoholforbrug	total
CDT positiv	8	7	10
CDT negativ	5	80	90
Total	13	87	100

Fortolkning:

Af 100 undersøgte tester 15 CDT-positive. Heraf har otte (53%) reelt stort alkoholforbrug mens syv (46%) er falsk positive. 5 af dem der tester negativ (6%) havde et stort alkoholforbrug. Den positive prædiktive værdi er 94%.

...

Samlet konklusion

CDT er en analyse, der kan anvendes i befolkningsgrupper med stor forekomst af mennesker med alkoholproblemer og stort alkoholforbrug.

CDT kan ikke anvendes som screeningsmetode i befolkningsgrupper med lav forekomst som for eksempel patienter i almen praksis eller udsnit af den almindelige befolkning. CDT kan slet ikke anvendes hos kvinder, ligesom der er en række andre fejlkilder.

Hvis man anvender CDT som screening i en gruppe af personer med en forekomst af stort alkoholforbrug på 4% vil 80% af dem der testes positive ikke have noget stort alkoholforbrug og 2 ud af hver 100 der testes negativ reelt have et stort alkoholforbrug. Otte af 10 positivt testede vil altså i en ansættelsessituation blive udelukket på et falsk grundlag. Samtidig er testens udfald som at slå plat eller krone for dem der reelt har et stort alkoholforbrug.

Den bedste anvendelse af biokemiske markører er som led i videre udredning af patienter med kendt alkoholproblematik, og noget tyder også på, at man måske kan anvende nogle af disse markører til monitorering af behandlingseffekt. Til screening for et stort eller problematisk alkoholforbrug i udsnit af den almindelige befolkning kan ingen biomarkører anvendes med nogen grad af sikkerhed.”

Af en udskrift af lægehåndbogen på sundhed.dk fremgår under overskrifterne ”Kulhydratfattigt transferrin (CDT)” og ”Alkoholproblemer” bl.a.:

”Kulhydratfattigt transferrin (CDT)

Fagligt opdateret 06.11.2018

Definition

- CDT relaterer sig til kontrol af alkoholmisbrug, men brug i stedet Gamma-Glutamyltransferase (GGT), som har været bedre standardiseret og er lige så god hos i øvrigt

ikke syge og billigere. CDT bruges da heller ikke meget i Danmark, og må under ingen omstændigheder stå alene

...

Målemetoder

- Der er netop vedtaget en international referencemetode for analysen, som betyder at analyseresultater vil være mere sammenlignelige fra laboratorium til laboratorium

...

Referenceinterval (grænseværdi)

- Under 0,017, dvs. under 1,7 %

...

Alkoholproblemer

Fagligt opdateret 05.07.2018

...

Diagnose

Diagnostiske kriterier

- I klinisk praksis vil diagnosen af alkoholproblemer bygge på sygehistorien og kliniske tegn, påvisning af biologiske, psykologiske og sociale markører for alkoholskade samt evt. på bestemte blodprøver (GGT eller kulhydrat deficient transferrin (CDT)).

...

Biologiske markører

- Biokemiske markører har været anvendt i en vis udstrækning. Det gælder ... koncentrationen af kulhydrat deficient transferrin (CDT) De fleste er enige om, at man ikke generelt kan anbefale disse og andre biokemiske markører som screeningsredskab for alkoholproblematik
- Biokemiske markører kan sige noget om nyligt alkoholforbrug, det vil sige inden for de sidste uger (måneder), men kan ikke anvendes til at afsløre et mere kronisk alkoholproblem
- For de fleste biokemiske markørers vedkommende gælder det, at der er mange falsk positive resultater, som skyldes en række andre sygdomme
- Dette gælder ikke CDT (kulhydrat deficient transferrin)... men CDT har vist sig ikke at kunne anvendes som screening i en dansk populationsbaseret undersøgelse"

Af en artikel fra Clinica Chimica Acta om "Recommendations on the measurement and use of alcohol consumption biomarker CDT. A position paper from the IFCC Working Group on CDT standardization" fra 2024 fremgår bl.a. (i en oversættelse foretaget af indklagede):

"Gennem årene er der blevet udført mange undersøgelser og forskellige emner, er dækket og debatteret til fordel for eller kontrast til den diagnostiske værdi (sensitivitet og specificitet) af CDT-biomarkøren. Generelt kost, almindelige receptpligtige lægemidler, og disulfiram er fundet ikke at påvirke serum CDT-koncentrationen.

Ældre undersøgelser, hvor CDT blev bestemt med den forældede 'to-trin metode' eller ikke udtrykt som %CDT, har fejlagtigt rapporteret om risici for falsk positive resultater

ved tilstande som cystisk fibrose, primær galdecirrhose, forhøjet serum C-reaktivt protein, type 2 diabetes mellitus, behandlinger med antiepileptika og anorexia nervosa. Men indførelsen af forbedret tf-separation og kvantificerings teknikker, især HPLC RMP, gjorde det muligt at opnå fulde profiler af glykoformerne, hvorved sådanne interferenser undgås. Eksempelvis ved anoreksi bemærkes ofte at en forhøjet trisialo-tf-fraktion forårsager falske positive med gamle metoder, men ikke med HPLC. Rapporter baseret på 'to trins' metoder indikerede også interferens på CDT-analyse med almindelige lægemidler (f.eks. sartaner og tricykliske antidepressiva), men dette er ikke blevet bekræftet med de nuværende metoder.

CDT-resultater ved HPLC- eller CE-metoder behøver ikke justeringer for etnisk oprindelse, alder, køn, BMI eller rygevaner.

Nogle tilstande, der påvirker den diagnostiske kraft af CDT, eller gør fortolkning udfordrende også med de moderne metoder, eksisterer stadig, såsom graviditet i tredje trimester, tilstedeværelse af genetiske Tf-varianter, medfødte lidelser af glykosylering (CDG), akut kronisk eller slutstadiet leversygdom og di-tri brodannelse, men hovedparten af disse forhold er let at genkende og redegøre for.

...

Afslutningsvis er ingen biomarkør for alkoholforbrug perfekt til at dække alle typer af drikkeri, men en stor mængde data om populationer, præanalytiske faktorer osv. er blevet offentliggjort om CDT i løbet af de sidste årtier, hvilket gør det til en velundersøgt biomarkør. Men undersøgelser offentliggjort før 2008, medmindre de er HPLC-baseret, bør overvejes med meget forsigtighed.

IFCC (International Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine) er en global organisation for klinisk kemi og laboratoriemedicin, som bl.a. formidler information om "best practice" inden for laboratorietests.

Af "Easy Acces Rules for Air Operations" udgivet af European Union Aviation Safety Agency (EASA) i september 2023 fremgår bl.a.:

"Policy on prevention of misuse of psychoactive substances

- (a) The operator's policy on prevention of misuse of psychoactive substances, should ensure that flight and cabin crew, as well as other safety-sensitive personnel, are dealt with in a consistent, just and fair manner as regards the prevention and detection of misuse of psychoactive substances.

...

Policy to prevent misuse of psychoactive substances

The operator's policy should ensure testing for psychoactive substances at least in the following cases:

- (a) Upon employment by the operator;"

Forklaringer

Der blev afgivet forklaring af Eva Barr, Ulrik Becker og Anders Helander.

Eva Barr har forklaret bl.a., at hun har været ansat i SAS siden 1985. Hun er aktuelt ansat som leder af afdelingen Health & Work Enviroment i SAS. Baggrunden for at indføre CDT-testen

i forbindelse med rekruttering af nye medarbejdere var at øge sikkerheden. I SAS prioriteres sikkerheden højt, og derfor søger SAS personale, som kan bidrage til den høje sikkerhed. CDT-testen blev første gang anvendt af SAS i Sverige i 2016. Testen blev fra 2018 tillige benyttet i Danmark og Norge. Der har ikke været indsigelser fra fagforeningerne i Sverige og Norge mod brug af testen. Det var professor Anders Helander, som anbefalede SAS at bruge testen, og det var også ham, som de diskuterede brugen af testen med, herunder hvor præcis testen var. SAS ophørte pr. 1. januar 2024 med at bruge CDT-testen. Baggrunden var praktiske forhold, herunder bl.a., at der ikke fandtes laboratorier i Danmark, som kunne analysere blodprøverne, hvorfor de skulle sendes til Spanien. Det skyldtes ikke, at de var utrygge ved at bruge CDT-testen. I dag bruger de i stedet PEth-testen i alle tre lande.

Ulrik Becker har forklaret bl.a., at han er overlæge og professor i alkoholrelateret epidemiologi. Han har arbejdet med CDT-testen for mange år siden. Han har bl.a. været med til at bruge testen i forbindelse med en befolkningsundersøgelse (Østerbro-studiet). Han undersøgte i den forbindelse testens egnethed til at finde personer med alkoholproblemer. Dengang var testen ikke god som screeningsmetode til et tilfældigt udsnit af befolkningen, og testen blev derfor skrottet.

Hvis man screener et udsnit af befolkningen med en lav forekomst af højt alkoholforbrug, vil testen ikke være præcis, idet den vil teste personer positivt for et højt alkoholforbrug, selv om dette ikke er rigtigt. Blodprøven kan ikke vise de pågældende personers adfærd.

Han er ikke i tvivl om, at testen er blevet bedre i dag, og at dele af kritikken af testen muligvis er forældet. Dette ændrer imidlertid ikke på, at testen har et generelt screeningsproblem ved test af befolkningsgrupper med en lav forekomst af højt alkoholforbrug. Det er derfor hans faglige vurdering, at testen ikke egner sig til at teste, om personer har et alkoholproblem.

Anders Helander har forklaret bl.a., at han er professor ved Karolinska Institutet og arbejder med alkoholdiagnoser. Han har i mange år – siden 1996 – arbejdet bl.a. med CDT-testen. Testen har været anvendt kommercielt siden 1990, og testen bruges i en række lande, herunder bl.a. i Finland, Tyskland, Frankrig og Italien.

CDT-testen viser transferrin i blodet og måler en persons alkoholforbrug bagudrettet i en periode på ca. 4 uger. Desto mere alkohol en person har drukket inden for denne forudgående periode, desto større vil indholdet af stoffet transferrin være i blodet. Testen er ikke egnet til at vurdere, om en person har et generelt alkoholmisbrug ud over denne periode.

Man anvender ved CDT-testen normalt værdien 0,017 som grænse for det høje alkoholforbrug gennem den forudgående periode, men SAS anvendte en grænse, som var højere, nemlig 0,02. Denne højere grænse giver en større sikkerhed for, at målingen er korrekt.

Ulrik Beckers beregninger vedrørende CDT-testens validitet ser rigtige ud matematisk set. Men præmissen for udregningerne er ikke korrekte, idet man ikke kan gennemskue, hvor Becker har fået sine tal fra. Desuden er de kilder, som Becker har anvendt som grundlag for sine beregninger, ældre kilder, der baserer sig på forældede analysemetoder, der var mindre sikre end den nu anvendte analysemetode. Han er uenig i Beckers konklusioner vedrørende testen. Han er heller ikke enig i de fejkilder, som Becker har angivet i sin udtalelse. Testen kan bruges både til mænd og kvinder, og der er ikke sygdomme, der giver fejlsresultater.

Laboratoriers analyse af CDT-testen er blevet standardiseret af IFCC, hvilket indebærer, at laboratorier bruger den samme metode, når de analyserer blodprøver i testen.

Det er i øvrigt meget vanskeligt at lave valide undersøgelser af, om en person har et generelt alkoholproblem, bl.a. fordi selvrapporteringer fra de undersøgte personer om deres alkoholforbrug ikke er pålidelige. Der findes kun CDT-testen og PEth testen, som kan måle via blodprøver, og som måler alkoholforbruget gennem en kortere forudgående periode.

Anbringender

Klager har anført navnlig, at SAS' anvendelse af CDT-testen over for ansøgere til stillinger i SAS Ground Handling er i strid med ledelsesretten, idet testen ikke er egnet til at kontrollere ansøgers alkoholforbrug.

CDT-testen måler ikke tilstrækkelig præcist og er ikke tilstrækkelig sikker, og er dermed ikke et egnet eller proportionelt ledelsesværktøj til at måle alkoholforbrug.

Dette fremgår både af lægehåndbogen.dk's beskrivelser af testen og af Ulrik Beckers redegørelse. Af lægehåndbogen.dk's beskrivelse fremgår det, at testen under ingen omstændigheder må stå alene, og at testen ikke er særlig velegnet til en generel screening for højt alkoholforbrug. Endvidere fremgår det, at CDT-testen kan give udslag hos personer med leversygdomme, som ikke har et højt alkoholforbrug, ligesom andre (raske) personer kan have et højt alkoholforbrug, uden at dette medfører et positivt testresultat.

På denne baggrund skal SAS idømmes en bod. Det er en skærpende omstændighed, at et stort antal ansøgere er blevet udsat for testen, og det er uden betydning, at SAS nu ikke længere anvender testen.

Det er arbejdsgivers risiko, at en kontrolforanstaltning er saglig, når kontrollen bryder med lønmodtagernes integritetsværn. Der gælder ikke et krav om, at arbejdsgiver skal have været i ond tro i et tilfælde som det foreliggende.

Indklagede har anført navnlig, at CDT-testen er præcis, egnet og valid. CDT-test er en internationalt anerkendt og standardiseret metode til testning for bagudrettet alkoholforbrug. Testen anvendes i hele verden og benyttes bl.a. som en obligatorisk test af de svenske trafikmyndigheder i forbindelse med, at en person ønsker at generhverve kørekort efter frakendelse af førerretten på grund af spirituskørsel. CDT-testen anvendes ligeledes fast på danske hospitaler.

Det er klager, som har bevisbyrden for, at CDT-testen ikke er egnet til at måle en persons forudgående indtag af alkohol. Klager har ikke løftet bevisbyrden ved at føre et enkelt vidne, som har en anden vurdering af testens validitet end det, der fremgår af den internationale godkendelse og standardisering af testen, og af den forklaring, der er afgivet af Anders Helander.

CDT-testen viser et stort forbrug af alkohol gennem en periode på op til 4 uger bagud, men testen kan ikke fastslå, om en person har et generelt alkoholmisbrug. Det giver derfor ikke mening, når klager anfægter testens "præcision og usikkerhed".

Det er i øvrigt en forudsætning for at idømme en bod, at testen er anvendt med viden om, at den ikke gav et retvisende resultat, og dette er ikke tilfældet. Testen er anvendt ud fra den præmis, at den er internationalt standardiseret og godkendt, og alle krav til testens anvendelse

er overholdt. Hvis Arbejdsretten måtte finde, at testen ikke er valid, gøres det derfor gældende, at boden skal bortfalde.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

Ved Arbejdsrettens dom af 3. oktober 2022 blev SAS Ground Handling Denmark A/S frifundet for at have misbrugt ledelsesretten i en sag, der angik, om SAS var berettiget til at anmode ansøgere til stillinger som Cargo-ekspeditionsmedarbejdere i Københavns Lufthavn om ved afgivelse af en blodprøve at medvirke til en CDT-test, der har til formål at afdække den pågældende ansøgers alkoholforbrug over en forudgående periode.

Arbejdsretten fandt i den tidligere sag, at det under hensyn til de krav om sikkerhed, der gælder for ansatte i SAS Ground Handling under deres udførelse af arbejdet i lufthavnen, måtte anses for at være sagligt og proportionalt, at SAS anmodede ansøgere om at deltage i en CDT-test, der kan belyse deres alkoholforbrug over en periode. Arbejdsretten udtalte, at dette gælder, selv om testen kun giver et øjebliksbillede af alkoholforbruget, og selv om en positiv test som udgangspunkt medfører, at den pågældende ikke kan ansættes. Det bemærkedes herved, at en positiv test forudsætter et betydeligt alkoholforbrug svarende til, at der på daglig basis i de seneste 1 til 4 uger forud for blodprøvetagningen er indtaget alkohol svarende til minimum en flaske vin eller 12 cl. stærk spiritus. Arbejdsretten lagde endvidere vægt på bl.a., at en positiv test ikke hindrer, at den pågældende senere kan ansøge om en stilling i SAS og opnå ansættelse, hvis en ny CDT-test ikke er positiv, og at deltagelse i testen var frivillig.

Parterne var i den tidligere sag ikke enige om CDT-testens præcision og validitet, og parterne havde aftalt, at spørgsmålet herom skulle udskydes til senere behandling, såfremt det var relevant efter Arbejdsrettens dom. Denne sag angår således i første række CDT-testens præcision og validitet.

Som det fremgår ovenfor, er det i den tidligere dom lagt til grund, at en CDT-test kun giver et øjebliksbillede af en ansøgers alkoholforbrug, og Arbejdsretten fandt, at anvendelse af testen på trods heraf ikke var i strid med ledelsesretten. Det var således ikke i den tidligere sag forudsat, at testen tillige gav grundlag for en antagelse om, at den pågældende havde et generelt og vedvarende alkoholproblem.

Både det anførte i lægehåndbogen.dk og redegørelsen, der er afgivet af professor, dr. med., Ulrik Becker, angår primært spørgsmålet om, hvorvidt testen er egnet til at vise, om en person generelt har et højt alkoholforbrug, dvs. om den pågældende også udover i perioden på 1 til 4 uger før afgivelse af blodprøven har et højt forbrug af alkohol.

At testen ikke kan anses for egnet til at vise et generelt højt forbrug af alkohol kan – som det fremgår af den tidligere dom – imidlertid ikke føre til, at anvendelse af testen kan anses for at være i strid med ledelsesretten.

Klager har endvidere ikke godtgjort, at analyseresultaterne af en CDT-test er så usikre eller upræcise, at testresultaterne ikke i almindelighed kan lægges til grund.

Det bemærkes herved, at der er fastsat internationale retningslinjer om laboratorieanalyser for CDT-testen. Endvidere må det lægges til grund, at testen anvendes i en lang række lande, og herunder også ved flyselskabers ansættelse af flyvende personale. Herudover har Anders Helander, der har arbejdet på Karolinska Institutet med testen i mange år, forklaret, at han er uenig i konklusionerne i Ulrik Beckers redegørelse vedrørende CDT-testen, bl.a. fordi det er

uoplyst, hvilke tal beregningerne i redegørelsen bygger på, og de kilder, som der er henvist til, i vidt omfang baserer sig på forældede analysemetoder. Han har endvidere forklaret, at han ikke er enig i de fejlkilder, som er angivet i udtalelsen, at testen kan anvendes både til mænd og kvinder, og der er ikke sygdomme, der giver fejlresultater.

Der er herefter ikke grundlag for at give klager medhold i, at anvendelse af CDT-testen som det tidligere skete i forbindelse med ansættelse af personale i SAS Ground Handling, var i strid med ledelsesretten, og indklagede frifindes.

T h i k e n d e s f o r r e t:

SAS Ground Handling Denmark A/S frifindes.

I sagsomkostninger skal Fagbevægelsens Hovedorganisation for 3F Industrigruppen inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom betale 5.000 kr. til Arbejdsretten.

Hanne Schmidt